ARREST VAN HET HOF (VIJFDE KAMER)
VAN 27 NOVEMBER 1984 [1]

Srl Bensider en anderen
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Staal — produktiecertificaat en geleidedocument"

Zaak 50/84

Samenvatting

1. *Beroep tot nietigverklaring — Beroep, door vennootschap in oprichting ingesteld tegen algemene EGKS-beschikking — Bevoegdheid om nietigheid in te roepen — Voorwaarden — Rechtspersoonlijkheid — Beoordeling aan de hand van nationaal recht*

2. *Procedure — Ontvankelijkheid van beroep — Beoordeling naar situatie op moment waarop verzoekschrift wordt neergelegd — Regularisering — Voorwaarden*

1. Om beroep tot nietigverklaring te kunnen instellen als onderneming tegen een algemene beschikking in de zin van artikel 33, lid 2, EGKS-Verdrag, moet een vennootschap in oprichting rechtspersoonlijkheid bezitten en of aan deze voorwaarde is voldaan, moet aan de hand van het nationale recht worden vastgesteld.

2. De ontvankelijkheid van een beroep wordt beoordeeld naar de situatie op het moment waarop het verzoekschrift wordt neergelegd. Indien op dat moment niet is voldaan aan de voorwaarden voor het instellen van het beroep, is dit dus niet-ontvankelijk, behoudens regularisering binnen de beroepstermijn.

In zaak 50/84,

SRL BENSIDER, te Roveredo in Piano (Italië),
SA SIPROTOLE, te Neupre (België),

1 — Procestaal: Frans.

SA VIELLEVOYE-INTERTOL, te Alleur (België),
SPRL HAIDON ET HUBIN, te Tihange-lez-Huy (België),
JEAN MORSA, te Embourg-Chaudfontaine (België),
SOCIÉTÉ COOPÉRATIVE DY METAL, te Brussel,
SA CHARLEMETAL, te Brussel,

vertegenwoordigd door R. Swennen, advocaat te Luik, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij J. Wagener, advocaat aldaar, Boulevard de la Foire 10 A,

verzoeksters,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur E. Lasnet als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij M. Beschel, lid van haar juridische dienst, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende, in de huidige stand van het geding, de ontvankelijkheid van het door verzoeksters krachtens artikel 33, tweede alinea EGKS-Verdrag ingestelde beroep,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Vijfde kamer),

samengesteld als volgt: O. Due, kamerpresident, C. Kakouris, U. Everling, Y. Galmot en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini
griffier: D. Louterman, administrateur

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

1. Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 25 februari 1984, hebben zes Belgische en een Italiaanse onderneming (Srl Bensider), die alle staalhandelaren zijn, nietigverklaring gevorderd van algemene beschikking nr. 3717/83/EGKS van de Commissie van 23 december 1983 tot invoering, voor de ijzer- en staalondernemingen en de staalhandelaren, van een produktiecertificaat en van een geleidedocument voor de leveringen van bepaalde ijzer- en staalprodukten (PB L 373 van 1983, blz. 9). Deze beschikking is op 31 december 1983 verschenen in het Publikatieblad.

2. Bij op 8 maart 1984 bij het Hof ingediend verzoek hebben verzoeksters tevens verzocht om opschorting van de tenuitvoerlegging van de beschikking. Bij beschikking van 23 mei 1984 heeft de president van het Hof dit verzoek afgewezen.

3. Bensider is opgericht bij notariële akte van 9 februari 1984, maar eerst op 13 maart 1984 ingeschreven in het handelsregister van de rechtbank te Pordenone. In haar algemene vergadering van 4 april 1984 hechtte de vennootschap haar goedkeuring aan „alle handelingen verricht door de enige bestuurder vóór de datum van goedkeuring en inschrijving in het vennootschapsregister bij de rechtbank te Pordenone, hieronder in het bijzonder begrepen het door de vennootschap genomen besluit om zich met een — reeds op 25 februari 1984 ingediend — verzoekschrift te wenden tot het Hof van Justitie te Luxemburg teneinde nietigverklaring te verkrijgen van beschikking nr. 3717/83/EGKS" en verklaarde zij „alle verplichtingen voor haar rekening te nemen die voortvloeien uit de door de enige bestuurder ondertekende stukken, en alle verrichte handelingen te bekrachtigen en geldig te verklaren."

4. Bij op 27 maart 1984 krachtens artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering gedaan verzoek heeft de Commissie een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen. Deze is voor wat de zes Belgische ondernemingen betreft, gebaseerd op tardiviteit van het beroep en voor wat Bensider betreft, op onbekwaamheid van deze onderneming om in rechte op te treden. De Commissie concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;

— verzoeksters in de kosten te verwijzen.

5. De verzoekende vennootschappen en in het bijzonder Bensider hebben op 4 mei 1984 hun opmerkingen over de exceptie van niet-ontvankelijkheid ingediend. In antwoord concluderen verzoeksters dat het den Hove behage:

— het beroep ontvankelijk te verklaren;

— de Commissie uit te nodigen opmerkingen ten gronde te maken.

6. Bij beschikking van 20 juni 1984 heeft het Hof besloten de zaak naar de Vijfde kamer te verwijzen voor onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep.

7. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Middelen en argumenten van partijen met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep

1. De *Commissie* is van oordeel, dat het door de zes in België gevestigde verzoeksters ingestelde beroep niet ontvankelijk is, daar het na het verstrijken van de termijn is ingesteld.

2. De beroepstermijn vastgesteld in artikel 33, derde alinea, EGKS-Verdrag junctis de artikelen 80 en 81 van het Reglement voor de procesvoering en artikel 1 van bijlage II bij dit Reglement, was in casu voor de zes Belgische verzoeksters op 17 februari 1984 verstreken.

3. De Commissie wijst erop, dat het Hof in zijn rechtspraak het strikte karakter van deze beroepstermijn heeft beklemtoond. Zij verwijst hiervoor naar het arrest van 9 februari 1984 in zaak 284/82, Acciaierie e Ferriere Busseni SpA t. Commissie (Jurispr. 1984, blz. 557). Zij meent derhalve dat het beroep van deze zes verzoeksters niet-ontvankelijk is.

4. Wat het beroep van Bensider betreft, meent de Commissie dat het, hoewel niet tardief, want ingesteld binnen de bij artikel 33 EGKS-Verdrag gestelde termijn, mede gelet op de termijnen voor afstand van artikel 1 van bijlage II bij het Reglement voor de procesvoering, eveneens niet-ontvankelijk is. Daar Bensider immers op de datum van neerlegging van het verzoekschrift, 25 februari 1984 (welke tevens de laatste dag van de beroepstermijn was), nog niet in het handelsregister was ingeschreven, bezat zij volgens het in casu toepasselijke Italiaanse recht op die datum nog geen rechtspersoonlijkheid. Bijgevolg was zij op die datum niet gerechtigd om in rechte op te treden, zulks overeenkomstig het Italiaanse burgerlijk wetboek, in het bijzonder de artikelen 2331 en 2475, die uitdrukkelijk bepalen dat een vennootschap eerst door inschrijving in het handelsregister rechtspersoonlijkheid verkrijgt.

5. De *verzoekende vennootschappen* zijn van mening, dat wat de zes Belgische ondernemingen betreft, het beroep niet te laat is ingesteld. Het beroep gaat immers uit van vennootschappen die alle uitsluitend de handel in staalprodukten van tweede keus tot doel hebben. Wegens de verknochtheid en zelfs de ondeelbaarheid van hun gezamenlijke actie waren verzoeksters dan ook gerechtigd hun vordering door middel van één enkele akte aanhangig te maken. Onder deze omstandigheden dient voor alle verzoekende vennootschappen de langste termijn wegens afstand, te weten die van Bensider, te gelden.

6. Voorts is het volgens de verzoekende vennootschappen onjuist te zeggen dat Bensider op 25 februari 1984 niet bestond. Uit de aan het Hof overgelegde stukken blijkt, dat deze vennoot-

schap is opgericht bij notariële akte van 9 februari 1984. Om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen, moest de vennootschap zich doen inschrijven in het handelsregister. Dit is onverwijld gebeurd. Alleen de formaliteiten waarmee een dergelijke inschrijving gepaard gaat, verklaren dat zij pas op 13 maart haar beslag had gekregen.

7. Volgens de normale praktijk in Italië, zijn de door de enige bestuurdeer van de vennootschap vóór de inschrijving in het handelsregister verrichte handelingen goedgekeurd en bekrachtigd door de daaropvolgende algemene vergadering van 4 april 1984. Deze bekrachtiging heeft terugwerkende kracht. Het staat dus vast, dat de vennootschap op 9 februari 1984, de datum van de oprichtingsakte, in rechte kon optreden.

8. In de tweede plaats merken verzoeksters op, dat de Commissie voor het Hof van Justitie een regel van intern Italiaans recht inroept, die niet in het EGKS-Verdrag of in het Reglement voor de procesvoering van het Hof voorkomt. In verscheidene wetgevingen en met name in het Belgische recht is de rechtsbevoegdheid afhankelijk van een voorafgaande inschrijving in het handelsregister, maar de aan deze formaliteit verbonden gevolgen variëren van rechtsstelsel tot rechtsstelsel (nietigheid, bekrachtiging achteraf enzovoort). Het Reglement voor de procesvoering van het Hof had voor een bepaald systeem kunnen kiezen, maar in feite zwijgt het over dit punt. Hieruit volgt dat de door de Commissie ingeroepen regel uitsluitend voor de Italiaanse rechter geldt, maar niet met vrucht voor het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen kan worden ingeroepen.

9. Een en ander klemt temeer, daar de bestreden beschikking Bensider kan schaden aangezien zij gespecialiseerd is in de handel in staalprodukten van tweede keus.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 25 september 1984 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoeksters, vertegenwoordigd door R. Swennen, advoaat te Luik, en de Commissie, vertegenwoordigd door E. Lasnet.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 23 oktober 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift neegelegd ter griffie van het Hof op 25 februari 1984 hebben Srl Bensider, te Roveredo in Piano (Italië), en zes andere in België gevestigde verzoeksters, te weten SA Siprotole, SA Viellevoye-Intertol, SPRL Haidon et Hubin, Jean Morsa, Société coopérative Dy Metal en SA Charlemetal, krachtens artikel 33, tweede alinea, EGKS-Verdrag beroep ingesteld tot nietigverklaring van beschikking nr. 3717/83/EGKS van de Commissie

van 23 december 1983 tot invoering, voor de ijzer- en staalondernemingen en de staalhandelaren, van een produktiecertificaat en van een geleidedocument voor de leveringen van bepaalde ijzer- en staalprodukten (PB L 373 van 1983, blz. 9).

2 Tegen dit beroep heeft de Commissie een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen en het Hof gevraagd daarop uitspraak te doen zonder op de zaak ten principale in te gaan. Het Hof heeft besloten de zaak te verwijzen naar de Vijfde kamer voor onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep.

3 Met betrekking tot de zes in België gevestigde verzoeksters stelt de Commissie, dat de in artikel 33, derde alinea, EGKS-Verdrag bepaalde beroepstermijn op 17 februari 1984 is verstreken. Wat deze verzoeksters betreft, zou het beroep dus niet-ontvankelijk zijn omdat het te laat is ingesteld.

4 Hoewel het beroep van Bensider op de laatste dag van de beroepstermijn is ingesteld — in aanmerking genomen de termijn wegens afstand voor in Italië woonachtige partijen, overeenkomstig bijlage II bij het Reglement voor de procesvoering —, zou dit beroep volgens de Commissie eveneens niet-ontvankelijk zijn, omdat de vennootschap op die datum nog niet in het handelsregister was ingeschreven. Volgens het Italiaanse recht had zij toen dus nog geen rechtspersoonlijkheid en was zij niet bevoegd in rechte op te treden.

5 Verzoeksters betwisten de juistheid van deze argumenten niet. Zij stellen echter, dat Bensider op 13 maart 1984 in het handelsregister is ingeschreven en dat overeenkomstig de normale praktijk in Italië de door de enige bestuurder van de vennootschap vóór de inschrijving verrichte handelingen zijn goedgekeurd en bekrachtigd door de daaropvolgende algemene vergadering van 4 april 1984. Deze bekrachtiging zou terugwerkende kracht hebben gehad. Voorts zou de Commissie zich niet met een beroep op een regel van intern Italiaans recht kunnen verzetten tegen een beroep voor het Hof van Justitie.

6 Daar het beroep ontvankelijk is voor wat Bensider betreft, zou het dit volgens verzoeksters ook zijn met betrekking tot de anderen. Alle verzoeksters maken hun bedrijf uitsluitend van de handel in staalprodukten van tweede keus en zouden derhalve wegens de verknochtheid en zelfs de ondeelbaarheid van hun gezamenlijke actie gerechtigd zijn hun rechtsvordering door middel van één enkele akte aanhangig te maken.

7 Ingevolge artikel 33, tweede alinea, EGKS-Verdrag staat voor ondernemingen beroep open tot nietigverklaring tegen algemene beschikkingen, die volgens hun mening te hunnen opzichte misbruik van bevoegdheid inhouden. Indien de onderneming wordt gedreven in de vorm van een vennootschap in oprichting, moet deze om beroep tot nietigverklaring te kunnen instellen, rechtspersoonlijkheid bezitten en of aan deze voorwaarde is voldaan, moet aan de hand van het nationale recht worden vastgesteld.

8 De ontvankelijkheid van een beroep moet worden beoordeeld naar de situatie op het moment waarop het verzoekschrift wordt neergelegd. Indien op dat moment niet is voldaan aan de voorwaarden voor het instellen van het beroep, is dit dus niet-ontvankelijk, behoudens regularisering binnen de beroepstermijn.

9 Tussen partijen staat evenwel vast, dat Bensider op het moment van neerlegging van het verzoekschrift, die op de laatste dag van de beroepstermijn heeft plaatsgehad, volgens haar nationale recht nog geen rechtspersoonlijkheid bezat. Bijgevolg is in casu het beroep niet-ontvankelijk.

10 Wat de zes Belgische verzoeksters betreft, kan worden volstaan met vast te stellen dat het beroep is ingesteld na het verstrijken van de beroepstermijn die geldt voor op het grondgebied van het Koninkrijk België gevestigde ondernemingen.

11 Mitsdien moet het beroep in zijn geheel niet-ontvankelijk worden verklaard.

Kosten

12 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien verzoeksters in het ongelijk zijn gesteld, dienen zij hoofdelijk in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Vijfde kamer),

rechtdoende:

1. Verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

2. Verwijst verzoeksters hoofdelijk in de kosten van het geding.

Due Kakouris

Everling Galmot Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 27 november 1984.

De griffier
voor deze
H. A. Rühl
Hoofdadministrateur

De president van de Vijfde kamer
O. Due

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL G. F. MANCINI VAN 23 OKTOBER 1984 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Bij beschikking van 20 juni 1984 heeft het Hof besloten zaak 50/84, Bensider en anderen t. Commissie, naar uw kamer te verwijzen om allereerst de ontvankelijkheid van het beroep te beoordelen.

Hoe het hiertoe gekomen is, is snel gezegd. Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 25 februari 1984, hebben de Italiaanse firma Bensider en zes Bel-

1 — Vertaald uit het Italiaans.